

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2806/24
12.2.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., чији је заједнички пуномоћник Урош Јосивљевић, адвокат из Панчева, Жарка Зрењанина 3/2, против тужене ЕЕ из ..., чији је пуномоћник Александар Веселиновић, адвокат из Панчева, Војводе Живојина Мишића 6, ради поништаја завештања, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 436/22 од 29.02.2024. године, у седници већа одржаној дана 12.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П 436/22 од 29.02.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца па је поништено усмено завештање покојног ЖЖ, сачињено 4.2.2021. године у 17,00 часова, у просторијама Опште болнице Панчево на пријемном одељењу, у присуству сведока ЗЗ, ИИ и ЈЈ, који су изјаву о садржини усменог завештања оверили 18.3.2021. године код јавног бележника ... из Панчева под бројем УОП-І:1496-2021, а које завештање је проглашено пред јавним бележником ... из Панчева, на записнику дана 13.12.2021. године, под бројем УПП: 160-2021, којим завештањем је сву своју покретну и непокретну имовину оставио својој невенчаној супрузи ЕЕ, те је утврђено да исто не производи правно дејство, што је тужена, као тестаментални наследник, дужна да призна и трпи да се иза покојног ЖЖ настави покренут оставински поступак и примени законски редослед наслеђивања. Ставом другим изреке пресуде, обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 747.031,25 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући исту у целости, из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом чл. 386 Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом чл. 374 став 2 тачке 1,2 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбом тужене указује, јер је изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама су јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоци су сродници и законски наследници иза покојног завештаоца ЖЖ, тако што му је тужила АА сестра по оцу, а тужилац ББ брат по оцу, док су тужиље ЕЕ, ГГ, ДД братанице, а тужилац ЂЂ братанац, сви по раније преминулом брату по оцу КК. Тужена је са покојним ЖЖ живела у ванбрачној заједници од 2005. године, из које нису имали деце. Пок. ЖЖ је преминуо дана 18.2.2021. године у Општој болници у Панчеву, а до чега је дошло након краће болести, која је почела тако што му је позлило у ноћи између 31.1 и 1.2.2021. године, те га је сутрадан пријатељ одвезао код лекара, који га је упутио у болницу у Панчеву, а одатле је упућен у УКЦ у Београду, где је био до 04.02.2021. године, када је поново враћен у Општу болницу у Панчеву. Тог дана, у периоду од када је доведен у болницу, до пријема, тужена и три пријатеља пок. ЖЖ су били уз њега и са њим разговарали. По њиховим наводима, ЖЖ је у том разговору изјавио да ако му се нешто деси, жели да сва његова имовина остане туженој и то тако што су га они упитали шта да раде са голубовима које је гајио, на шта им је он одговорио речима. “Пусти голубове, ако ми се нешто деси желим да сва моја имовина остане ВВ.” Из налаза и мишљења вештака др Руже Катњић и њеног изјашњења од 04.12.2023. године, утврђено је дана 04.02.2021. године, по предлогу неуролога Клинике за кардиологију, ЖЖ санитарским возилом превезен у болницу у Панчево где је стигао око 15:30 х, а први преглед неуролога је извршен у Одељењу за збрињавање ургентних стања око 16:13 минута. Извршено је више прегледа неуролога, интернисте-кардиолога, лабораторијска обрада, када је гликемија била 14,3 ммол/л и у терапију је укључен инсулин. Прва дијагностика дијабета је тада утврђена као ново обољење. У неуролошкој клиничкој слици утврђена је церебрална симптоматологија - вртоглавица, главобоља без моторних испада и дизартричан говор, али довољно добро разумљив. Нису утврђене на пријему значајније психичке промене нити психички поремећаји. Тог дана је примљен на неуролошко одељење, Одсек за акутни мождани удар. Примењена је неуролошка терапија и под контролом интернисте кардиолога кардиолошка терапија. Након 4 дана болничког лечења соматско стање се погоршавало, одржавао је висок крвни притисак, кардиолошку симптоматологију, а 12.02.2021. године су на РТГ плућа утврђене хроничне застојне промене у плућном паренхиму, што је отежавало дисање. Даном 17.02.2021.г. интернистичким прегледом и лабораторијским анализама констатовано је високофебрилно стање, сомнолентност, пласирана је назогастрична сонда и укључена инфузиона венска терапија одређених раствора, а дана 18.02.2021 у 00:35 наступила је смрт. По мишљењу овог судског вештака, у време исказивања своје последње жеље, ЖЖ способност схватања значаја и последице одлуке била је потпуно очувана. Суд је даље утврдио да је дана 04.02.2021. године, ЖЖ био покретан, да је могао да помера руке и ноге, да је имао функцију говора, да му је функција руку била уредна, да је

могао да једе, обавља све функције рукама, а да је погоршање његовог здравља наступило 8.2.2021. године са прогресивним током (висок крвни притисак, висок шећер, поремећај дисања), док је значајно погоршање наступило 17.2.2021. године. Пријатељи покојног ЖЖ, завештајни сведоци, ЗЗ, ИИ и ЈЈ, су дана 18.3.2021. године написали изјаву у којој су навели да је покојни ЖЖ у Општој болници у Панчеву на пријемном одељењу 4.2.2021. године у 17,00 часова, у њиховом присуству, изјавио да сву своју непокретну и покретну имовину за случај своје смрти оставља невенчаној супрузи-туженој, са којом је живео 16 година и да његова изјава представља усмено завештање и последњу вољу, а да они као сведоци потврђују да је том приликом завешталац био при чистој свести и здравој памети и да је наведено урадио из слободне воље, без уплива трећих лица. Оставински поступак иза покојног ЖЖ прекинут је ради утврђивања пуноважности усменог тестаментa, јер су законски наследници, овде тужиоци, оспорили ваљаност усменог завештања и због тога су упућени на ову парницу. Усмено завештање је прочитано и проглашено у оставинском поступку, дана 13.12.2021. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а применом одредби чл. 110, 164, 165, 168, 170, 155, 156, 157 Закона о наслеђивању, суд је оценио да је тужбени захтев тужилаца основан и да је предметно завештање рушљиво, из разлога што се завешталац у време давања изјаве усменог завештања 4.2.2021. године, као своје последње воље, није налазио у ситуацији објективно и субјективно опасној по живот, која га је онемогућавала да сачини писано завештање. По становишту првостепеног суда, постоји повреда форме, односно облика завештања, јер у конкретној ситуацији, нису постојале изузетне околности које би оправдале сачињавање усменог тестаментa. Сходно одредби чл. 110 Закона о наслеђивању, усмено завештање је ванредни облик завештања којим завешталац може последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока и овај вид завештања је допуштен само у случају када то оправдавају изузетне прилике, које обухватају скуп објективних и субјективних околности, а које су завештаоца спречиле у сачињавању редовног, писменог тестаментa. Под изузетним приликама подразумевају се изненадни, непредвидиви или неочекивани догађаји. Израз „изузетне прилике" схвата се у најужем смислу и обухвата околности објективне природе - рат, пожар, пад авиона, судар возова, поплава, бродолом, епидемија и слично, које погађају већу или мању групу људи у вези неког неотклоњивог и опште познатог догађаја који их је задесио и битно погоршао њихов животни положај. Околности субјективне природе су околности у којима се нашао завешталац, а које погађају искључиво његову личност, у том смислу да су наступиле изненада и да он лично, због наступања таквих околности, није у могућности да сачини писмени тестамент. Притом завешталац не може да се определи да сачини усмено завештање само зато што му је то погодније, уколико не постоје изузетне околности које га спречавају да сачини писмени тестамент. Како у конкретном случају нису постојале изузетне прилике, те су изостале и субјективне и објективне околности које би оправдавале сачињавање завештања у овој форми, суд сматра да је завештање рушљиво, јер није сачињено у облику и под условима одређеним законом. Примењујући одредбе чл. 150, 153, 154, 163 ЗПП, а како је све тужиоце заступао један пуномоћник из реда адвоката, суд је укупан износ трошкова од 179.437,50 динара увећао за 50% за сваку другу странку, па је утврдио да укупни трошкови износе 628.031,25 динара, додајући трошкове вештачења од 45.000,00 динара и таксе на тужбу и пресуду у износима од по 37.300,00 динара, па је обавезао тужену да тужиоцима

накнади трошкове у укупном износу од 747.031,25 динара, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке у смислу члана 277 ЗОО.

На правилно и потпуно утврђено чињеничног стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је одлучио као у изреци побијане пресуде, а за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге које прихвата и овај суд.

Наиме, завештање је строго формалан једностранни правни посао и оно, сагласно члану 83. Закона о наслеђивању мора бити сачињено у облику и под условима одређеним законом, а закон прописује (члан 110. став 1.) да, у случају усменог завештања, завешталац може своју последњу вољу усмено изрећи пред три истовремено присутна сведока ако због изузетних прилика не може сачинити писмено завештање. Санкција коју закон прописује за недостатак форме (облика) завештања јесте рушљивост (члан 164. и 168.), па како су поништај завештања тражили тужиоци који за то имају правни интерес (члан 165.) у року прописаном за поништај (члан 170.), правилна је одлука првостепеног суда којим је наведено завештање поништено.

Сходно наведеном, за пуноважност усменог завештања, као изузетне форме, мора бити присутан фактор изузетности и изненадности прилика, како у погледу субјективне компоненте која се тиче завештаоца, тако и објективне компоненте. Сама чињеница да је болест пок. ЖЖ наступила изненадно, није довољна за извођење закључка да су постојале субјективно изузетне прилике које оправдавају сачињавање овог вида завештања. Наиме, ЖЖ је био лечен од 01.02. - 04.02.2021. године, (када је дао изјаву), а затим је лечење настављено до 18.02.2021. године, када је преминуо, при чему је погоршање његовог здравља наступило након 4 дана, дакле 08.02.2021. године. У тренутку давања спорне изјаве он је био покретан, односно могао је да помера руке и ноге, имао је функцију говора, могао је да једе и обавља друге функције рукама, што све указује на то да његова болест у време давања изјаве, а ни 4 дана након тога, није била такве природе да га онемогући да сачини писмено завештање, као редовни облик завештања.

Неосновани су наводи жалбе тужене да суд није правилно ценио постојање објективно изузетних околности које би оправдавале сачињавање усменог завештања, с обзиром на епидемију корона вируса која је тада владала. Ово стога, што из приложене лекарске документације и налаза и мишљења вештака медицинске струке произлази да нису постојале сметње на страни завештаоца да напише својеручно завештање и да на тај начин изрази своју вољу. Таквим завештањем, за чију пуноважност је потребно да га завешталац само напише својом руком и да га потпише, завешталац је могао јасно и несумњиво изразити своју вољу и у околностима у којима се налазио, с обзиром на то да је дана 4.2.2021. године био покретан, нормално је комуницирао, шалио се са својим пријатељима што произлази из исказа завештајних сведока и функција руку му је била уредна, сходно мишљењу вештака, а до даљег погоршања је дошло тек 4 дана након тога.

Следом свега изнетог, правилно је првостепени суд оценио да завешталац не може да се определи да сачини усмено завештање само зато што му је то погодније, јер циљ и сврха усменог завештања није да се ублажи форма завештања, која је прописана ради правне сигурности, већ да омогући изражавање последње воље у ситуацијама у

којима се лице изненадно нашло суочено са вероватно скорашњом смрти. Баш због тога је законом и прописано постојање изузетних околности, које онемогућавају оставиоца да своју последњу вољу изрази на било који други одговарајући начин, а чега у овом случају није било. Дужина трајања лечења завештаоца, као и његове могућности изражавања у периоду од 31.1.2021. године, када му је први пут позлило, до 8.2.2021. године, када му се стање погоршало, не указују на постојање ванредних и изузетних околности које су учиниле немогућим и знатно отежаним сачињавање редовног (писаног) завештања.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужена истицала у жалби, али посебно не образлаже, јер не могу довести до другачије, за тужену, повољније, одлуке у овој правној ствари.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, донета правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 ЗПП и Таксене и Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката. Апелациони суд је при том имао у виду да укупан збир трошкова које су тужиоци имали током поступка износи 747.631,25 динара, што је за 600,00 динара више од досуђеног, али је применом правила из одредбе чл. 395. ЗПП, потврдио првостепену одлуку јер иста не може бити преиначена на штету тужене, која се једина жалила.

На основу наведеног применом члана 390 одлучено је као у ставу првом изреке пресуде.

С обзиром на то да тужена није успела у поступку по жалби, применом члана 165 ЗПП, одбијен је њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

**Председник већа-судија,
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић